

• POŠTNINA · PLAČANA ·
· V · GOTOVINI ·

6

Ivonček

◆ 1936 ◆ 1937 ◆

· LETO · XXXVIII ·

* IZHAJA MESEČNO * LETNA NAROČNINA : DIN. 30' - *

Vsebina šestega zvezka

	Stran
1. Miki miška gre na lov. Posnetek po filmu	121
2. Mirko Kregar: Janezek zna čarati	122
3. Davorin Ravljen: še dve ciganski	124
4. Gr. K.: O Miki miški	125
5. A. Debeljak: Dražba. Lužiško-srbska humoreska	126
6. Metka čita pravljico	127
7. Anton Ingolič: Trije dečki — trije junaki. Ilustrira Mirko Šubic	128
8. Marijana Željeznova-Kokalj: Svetovni potepuhi — Frkolinček, Martinček in Pavlinček — pri teti Dolgouhi. Ilustrira Francè Podrekar	132
9. Tri Puškinove pesmi. Cvetke (Dragotin Kette), Zlato in jeklo (dr. J. Mencinger), Zimski večer (Ivan Vesel)	134
10. Franc Ločniškar: Potovka Marička in njena koza	135
11. Polička športnega strička	137
12. Vinko Bitenc: Kmet Robavs in lisica pastirica	138
13. Mladi vrtnar. Vrt v februarju. Kje se skrivajo vrtni škodljivci? Katere živalce opazamo meseca februarja?	140
14. Naš slovarček tujk	142
15. Pavle Flerè: Pavliha	143
16. Iz mladih peres. Boris Grabnar: Večni boji. J. Č.: Sanje	144
17. Zastavice za brihtne glavice	Tretja stran ovitka
18. Stric Matic s košem novic	Četrta stran ovitka

***Pokažite in priporočajte „Zvonček“ svojim znancem!
Nabirajte pridno listu novih naročnikov! Čim večji
bo krog „Zvončkarjev“, tem lepša in obsežnejša bo
vsebina našega lista!***

„ZVONČEK“ izhaja med šolskim letom v zvezkih vsak mesec in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za četrť leta 7·50 Din. Posamezni zvezki so po 3 Din.

Uprava „Zvončka“ je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna.
Na ta naslov pošiljajte naročnino in reklamacije!

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Rokopise pošiljajte na naslov:
Uredništvo „Zvončka“ v Ljubljani, Krakovski nasip 22.

Rešitev ugank, nalog itd. sprejemamo le prvih 14 dni po odpravi vsakega zvezka.

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Pavel Karlin

Izdaja, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani (predstavnik Francè Štrukelj)

Janezek zna čarati

»Ded, ded — danes smo imeli v šoli čarovnika«, je klical iz veže mali Janezek.

Stopil je v kuhinjo, odložil torbo s knjigami — in že je bil pri dedu in mu vneto pripovedoval:

»Ta je znal imenitne stvari! V zraku je lovil denar, vlekel ga je dečkom iz nosa, ušes... iz praznega klobuka je vlekel cvetlice, robce — in navsezadnje, ded, je uganil, kaj kdo misli.«

»To je moral biti spreten človek«, je dejal ded.

»Bil je, bil«, je pritrjeval Janezek.

»Veš, Janezek, da znam tudi jaz čarati?« se je smehljajal ded. In Janezek je beračil, naj ga nauči čarati, dokler se ded ni vdal.

»Najprej se moraš naučiti čarovniškega izreka...«

»O, to sem se naučil že od čarovnika«, je segel v besedo Janezek in govoril:

»Hokus — pokus, čare — mare — glej!«

»Dobro znaš, toda poskusiti moram, kako si spreten.«

»Šestkrat moraš prehoditi«, je nadaljeval ded, »po eni nogi sobo, desetkrat počeniti, desetkrat poskočiti — petkrat sestiti na tla ter vstati brez pomoči rok — najti z zavezanimi očmi vrata, okno, peč, mizo — sestiti na tla, skleniti roke na hrbtu in z zobmi pobrati čepico —« je dejal ded... in Janezek je letal, ska-

kal, sedal, vstajal — in Bog ve, kako dolgo bi še trajala izkušnja, da je ni končal materin glas:

»Janezek, pojdi južinat!«

»Pojdi, deček — po južini bova pa čarala«, je rekel ded.

Ne čudite se mu! Takega deda kakor ga ima Janezek, ima le malo-kdo. Kaj ta vse zna!

Zažvižga kakor kos, zažvrgoli kakor vrabec, zareglja kakor žaba, zna mijavkati, lajati, meketati kakor koza, kruliti kakor pujssek — skratka oponašati zna vse živali.

In kakšne igrače zna delati! Konje, puške, ladje, hiše, avtomobile, aeroplane...

In koliko ve pravljic! Druga je lepša od druge. Janezek bi se najrajši preselil k dedu.

Toda že se je vrnil. In za njim očka, mama, Francelj in mala Anica. Vsi so radovedni, kako bo Janezek čaral...

Ded je medtem pripravil na mizo dva krožnika. Podaja Janezku enega v roko, rekoč:

»Trdno drži krožnik in delaj vse po meni. Če boš vse dobro ponovil, se ti pojavi na krožniku jabolko.« In čaranje se začne...

Ded momlja čarovni izrek, kroži z desno roko po zraku — po krožniku — pod krožnikom — si sega na čelo — si boža lice... in Janezek dela vse za njim.

Govori čarovne besede in posnema deda. Z enim očesom mežika dedu, z drugim pogleduje na krožnik, kdaj se pojavi jabolko.

Zdajci udarijo vsi — razen deda in Janezka — v smeh. Ded gleda mrko. Janezek z njim in oba čarata še bolj vneto...

Smeh se stopnjuje. Očka se krohoče, mami se od smeha solzijo oči, Anica piska, babico je od smeha posilil kašelj — in zdajci se razkrohoče tudi ded.

Kogar ujame, vsakega uči čarati. Sosedov Lojze se mu je sicer včeraj nelepo zahvalil, toda Janezek je vztrajen. Zagotavlja doma, da bo vedno učil dečke čarati...

Janezek se ozira naokrog, ker ne ve, kaj je, gleda na deda, le-ta odlaga krožnik in že drži zrcalo pred Janezkom.

Janezek ne more v zrcalu sam sebe spoznati. Brada, obraz in nos — vse je črno, na čelu so saje ... tudi prsti desne roke so črni ...

Hipoma se mu je posvetilo.

Obrne krožnik z dnom navzgor in vidi, da je dno namazano s sajami ...

»Vidiš, da znaš čarati,« pravi ded, »bel si bil in zdaj si črn.«

Toda Janezek ne posluša več. Kakor veverica poskoči v kuhinjo k škafu z vodo ...

*

Ded ima v Janezku marljivega učenca, ki ne lenari.

In verjemite, da zna nekaj novega, česar niti ded ne ve?

*

Ura je pol sedmih zvečer. Janezek vabi vse domače k dedu, češ da jim bo nekaj lepega pokazal.

Med vrati dedove sobe stoji Janezek kakor general po dobljeni bitki, za njim prihajajo očka, mama, Francelj, mala Anica in hlapec Vinko. Janezek gre naravnost k dedu, sedečemu pri peči.

»Ded, lahko napišeš karkoli v sobi na vrata, jaz pojdem ven in bom v veži napisal na vrata i s t o.«

»I, presneto, fant, to vendar ni mogoče«, pravi ded in si neverno ogleduje Janezka.

»Res, ded! Staviva, da napišem i s t o !«

»Dobro — velja. Pa za kaj staviva?«

»Za deset dinarjev, ded.«

»I, pogledjmo fanta. Nič ne za-sluzi, pa bi stavil za deset dinarjev. Pa si vprašal očeta, ali bo plačal zate, če izgubiš stavo?« se huduje ded, toda oče že daje kovača na mizo, kakor da ga je imel pripravljeno.

Ded poišče kredo, jo da košček Janezku in ta hiti ven.

Z velikimi črkami zapiše ded besedo »Smuk« na vrata in kliče Janezku, ali je že tudi on zapisal.

Janezek pa je že v sobi in kriči:
»O jej, ded, jaz imam zunaj zapisano isto.«

Vsi hito ven gledat, ali je to res. In kaj, menite, da so videli tam? Na vratih je bila zapisana beseda isto.

Vsi se smejejo in Janezek že izteza roko po kovaču.

»Na,« pravi ded, vzemši kovača iz denarnice, »toda povej, kdo te je to naučil!«

Janezek ne pove, molči ko riba.

Najbrž je bil to očka, ker se je ves ta čas tako premeteno smehljaj.

DAVORIN RAVLJEN

ŠE DVE CIGANSKI

I.

Bližala se je zima, pa sta šla dva ciganska brata v goro, da nasekata drv. Ne drobtine kruha nista imela s seboj, a obadva lačna ko volkova. Od nekod prileti jata divjih golobov, sede na prvo drevo. Starejši brat se razveseli:

»Glej, dobri Bog nama je pripravil kosilo. Daj, ti si mlajši, splezaj na drevo, ulovi kakih pet, šest, jaz pa medtem pripravim ogenj.«

Mlajši brat uboga, spleza na hrast, golobje jamejo gruliti. Starejši tedaj od spodaj zakliče mlajšemu:

»Zamiži, brate, zamiži! Golobje se najbolj bojijo človeških oči! Pa klobuk z glave! Če so golobje gosposkega rodu, se bodo usmilili naju in najine lakote!«

Mlajši brat na drevesu stisne oči in potegne klobuk z glave. A prav tedaj se pripravijo golobi za polet. Ne-

umnež gladni se požene za njimi. Golobje v zrak, norček ciganski pa krvav na tla.

Ko spet pride k sebi, se razjoče in pravi starejšemu:

»Rečem ti, brat, niti niso ti golobje gosposki, niti nisva midva pametnega rodu, marveč je bridko tistemu, ki nima s seboj torbe in v torbi kruha.«

II.

Mraz je nastopil. Ciganska družina se je premrla grela ob ognju.

Pravi ciganka: »Joj, ko bi imela masla, kakor ga nimam, pa nekaj moke, kakor jo želim, — koj bi si izposodila ponev v vasi in bi vam spekla potico!«

Starejši otrok reče tedaj: »Jaz bi potico nesel v peč, da bi se fino spekla.«

Mlajši cigančič pa začne lačen z rokama grabiti pred seboj: »Jaz bi pa potico kar takole grabil in požiral.«

Oče cigan gleda cigančka. Naenkrat pa ga mahne z roko, češ: »Počasi, le počasi, požeruh nenasitni! Mar češ vse sam požreti?«

O MIKI MIŠKI

Lani 28. septembra je minilo osem let, kar se je prvič pokazala v kinu na platnu slovita M i k i m i š k a, ljubljenska vseh mladih obiskovalcev filmskih predstav, ose-bica, ki jo tudi odrasli kaj radi gledajo, saj vzbuja, kjer se pokaže, samo veselje in zabavo. Je to prav za prav kričav, skakljajoč črнец, ki mu v Ameriki, njegovi domovini, pravijo Mickey Mouse (Miki miška). Kdo je ne pozna, kdo se ni že od srca nasmejal njenim veselim dogodivščinam, njeni izredni gibčnosti, iznajdljivosti, iskreni hudomušnosti, prijazni pristrčnosti? Miki miška pa res tudi ni karsibodi: ima značaj, kremenit, blag značaj. Sovražnica je tobaka in alkoholnih pijač, odklanja krutost in nasilje, ljubi poštenje in skromnost, in če razžali včasih svojega tovariša, se kmalu lepo opraviči in spravi z njim. Je tudi zelo dostojna in prikupna, lepo vzgojena, dobrosrčna.

Vse te lastnosti — pa seveda ne v tako veliki meri — ima tudi njen duhovni oče, ameriški slikar Walt Disney, ki šteje danes šest in trideset let in velja v Hollywoodu, mestu filmske veleindustrije, za nekakšno bajno osebnost. Skromni, vitki, zamišljeni umetnik se le redkokdaj pokaže v družbi ali v kakem kinu. Oblači se okusno, toda preprosto in odklanja vsako prisiljeno našemljenost. Z mislijo, da bi premikajoče se karikature (spacene, šaljive slike) prikazoval na platnu v kinu, se je na tihem ukvarjal že med svetovno vojno, ko je kot voznik služil v neki vojaški bolnici. Po vojni se je skromno preživljal s slikanjem. Delal je v neki prazni garaži (shrambi za avtomobile). Vendarle pa ni bil pri risanju čisto sam. Tista skednju podobna garaža je bila polna cvilečih miši. Prijazne, radovedne, družne živalce so risarju preganjale ure dolgočasje in se čisto udomačile poleg njega. Neka

vljudna, šegava miška, pogumnejša od svojih tovarišic, mu je postala izjemna prijateljica. Walt Disney jo je v svoji šaljivosti slovesno imenoval Miki in tako je nastal naslov pozneje tako slovitega filma. Walt Disney sploh rad daje živalim imena. Tako na primer v njegovem filmu »Neumne simfonije« nastopajo raca Donald, kužek Pluto, krava Klarabela itd.

Danes je pri izdelovanju raznih filmov Miki miške zaposlenih do 400 ljudi na mesec. Od teh je kakih 300 umetnikov igralcev, ostali pa so risarji, glasbeniki in fotografi. Tak film zahteva namreč neizmer-no število risb. Za kratek prizor na platnu, ki traja kakih šest minut, potrebujejo do 10.000 različnih risb.

Walt Disney si z risanjem ne da mnogo opravka, pač pa se zelo napeto ukvarja z godbo. Po trije godbeniki sede vedno v njegovem ateljeju in skrbno izbirajo zvoke, ki morajo biti v skladu z dejanjem na platnu. Če Miki miška pleše, se morajo njeni nožni prsti v pravilnem ritmu dotikati tal. Risar in muzik morata skrbno paziti na to, da vsak zvok pade ob primernem času in na primernem mestu. Zagonetni, tenko cvileči glas miške pa izvaja slikar Disney vedno sam.

Filmi z Miki miško donajajo velike vsote, vendar pa bi z njimi ne mogli kriti ogromnih stroškov za izdelovanje teh izredno dragih filmov, če bi Disneyu njegova podjetna miška ne donajala stotisočev dolarjev kot reklamno sredstvo, ki se ga poslužuje nad 100 industrijskih tvrdk. Miki miško dobiš namreč v Ameriki kot varstveno in reklamno znamko tako na cenених bazarskih predmetih kakor tudi v zlato ali platino vdelano na dragotinah, ki stanejo do 300 dolarjev (12.000 dinarjev). Jedilna oprema, indijanski čevlji, sladčice, glasbila, zrcala, porcelan, steklenice, gramofonske plošče, radio aparati, razglednice, milo, električni vlakci,

športni pribor, perilo itd., vse to se ponša s podobo povsod pričujoče, prikupne Miki miške. In vse to prinaša v blagajno slikarja Walta Disneya ogromen dobiček.

Kako je pa ta svetovno znana miška povsod priljubljena, dokazu-

je k sklepu dejstvo, da je lani nje-
ne vesele filmske dogodivščine in
poredne vragolije občudovalo na
vsem svetu 468 milijonov gledal-
cev, to je več ko tridesetkratno šte-
vilo prebivalcev naše Jugoslavije.

Gr. K.

DRAŽBA

LUŽIŠKO-SRBSKA HUMORESKA

»V Žabnici bo jutri dražba!« so govorili mašarji na poti domov. »Kmet Tulak se je vdal pijači in se radi tega tako zadolžil, da mu pojde na boben hiša, poslopja in vse orodje!« — »Hm, potem bom šel tudi jaz tja!« si je mislil Konovičan Fumfak, »morda bom kaj poceni kupil. Slišal sem, da ima Tulak kamenito korito za hlev; to bi bilo nekaj zame — le škoda, da ne utegnem skočiti tja!«

Po sreči je naletel na strica Patoka. »Stričko!« mu je dejal, »jutri bo v Žabnici dražba: rad bi šel tja, toda nedostaja mi časa. Bodi tako ljubezniv in dobrohoten pa ponujaj zame za kamenito hlevsko korito. Rabil bi ga za svoje gospodarstvo!« —

»O, prav rad! Zanesi se name!« mu je odgovoril boter. Ko je prišel domov, je o stvari še enkrat premislil. »Neumnost!« si je dejal, »kaj bi sam lazil tja?« — Šel je k svojemu sosеду, ki so ga radi njegove krščanske ljubezni imenovali »Turka«. — »Čuj, stric sosed!« ga je ogovoril, »ti pojdeš gotovo jutri na dražbo. Kupi zame kamenite jasli, dober moj znanec bi jih rad imel!«

Drugi dan zgodaj se je Fumfak spomnil, da vendar utegne sam na dražbo. Prišel je v Žabnico: mnogo ljudi je bilo že zbranih, toda strica Patoka ni bilo. »Glej ga no, lep stric je ta Patok!« je pomislil Fumfak. »Še dobro, da sem sam prišel; na druge se ne moreš nikoli zanesti! Lepo pa ni napravil: obetal je in obljubljal, pa ni držal besede!«

Dražba se je pričela. Malo so kupovali. »Kamenito korito!« nenadoma

zakliče klicar. Fumfak ponudi — Turek tudi. »Oho, ti me hočeš prekositi? To se ti ne bo posrečilo!« si misli Fumfak in draži dalje — Turek mu pa nabija. Že sta prispela na osem tolarjev. »Umazani cigan! Mene ne boš ujell!« mrmra Fumfak in ponuja: »Devet!« — »Deset!« — je pridral Turek in si mislil: »Meni tako in tako ne bo treba plačati!« — »Enajst!« je vpil Turek. Ljudje so se smejali — zastonj — razjarjenca sta gonila naprej: 13, 14, 15, 16! — »No, čakaj, tebe bi rad napojil, da boš imel posla kot piškur v blatu!« je pihal Fumfak in ponudil 20! »Ena in dvajset!« je kriknil Turek. »Kar vzemi ga!« se je zarežal Fumfak. »Ena in dvajset!« je oglašal klicar, »v prvo, drugo in v tretje.« Kladivo je udarilo, korito je bilo Turkovo. »Bedak!« so govorili ljudje, »kako moreš tako brez pameti dražiti, korito ni vredno niti pol tolarja!« — »Hihihi! To ga bo izmodrilo! Hihihi!« — Vse nadaljnje puščaje v nemar, se vleče Fumfak domov. Drugi dan je prišel stric Patok s koritom k Fumfaku.

»Poglej, ljubi stričko, dobro sem skrbel zate!« je rekel s smehljajem.

»Kaj? Saj sploh nisi bil na dražbi!« je odgovoril začudeno Fumfak.

»Nisem utegnil, toda moj sosed me je zastopal in ga kupil.« —

Fumfak je na široko odprl usta. Beseda se mu je zataknila v grlu. Hipoma je popadel strica in korito in vrgel oboje skozi vrata. Stric se je sicer še pobral, toda korito je obležalo razbito na tleh.

In 21 tolarjev? Fumfak jih pač ni hotel plačati, ko pa je vzela stvar v pretres policija, jih je rad odbrenkal.

A. Debeljak.

METKA ČITA PRAVLJICO...

V daljni deveti deželi je živel nekoč mlad kraljevič ...

... toda hudobni čarovnik ga je začaral v grdo potočno žabo ...

Nekega dne je prišla k potoku neka siromašna, pridna deklica ...

Ko jo je žaba ugledala, je milo zaprosila: „Deklica, poljubi me!“

Dobrosrčna deklica se je usmiliła žabe in ji izpolnila prošnjo ...

In že se je žaba spremenila v kraljeviča in deklica je postala kraljica ...

6.

Zunaj je še vedno brilo, a pri Lajhovich za pečjo je bilo prijetno toplo. Lojzu je postalo včasih celó prevroče, zato je od časa do časa odšel ven na sneg in mraz. Pogledal je k svoji kozi ali svojim zajčkom in se spet vrnil v sobo ter sédel s knjigo v roki na zapeček. Najbolj so ga zanimala knjige o kmetijstvu. Nekatere je že prečital po dvakrat, trikrat. Večkrat se je oče pošteno razjezil, ker je Lojz venomer ponavljal, češ v tej in tej knjigi piše, da je treba tako napraviti, ne pa tako, kakor oni delajo.

»Knjiga je knjiga«, je ponavljal oče ob takih prilikah, »življenje pa je življenje. Zame so izkušnje naših dedov več vredne ko vse knjige«.

Tako so Lojzovi načrti, pridobljeni iz knjig, morali čakati boljših dni. O, če bi bilo po njegovem, bi bila Lajhova kmetija najmodernejše urejena daleč naokoli. Podrl bi staro drevje, ki je komaj še kaj rodilo, ter nasadil nova drevesca, same najzlahotnejše vrste jabolk in hrušek. Napravil bi cementirano gnojišče, začel s kokošjerejo in zaj-

čjerejo na veliko, vrt bi razširil in ga zasadil z zgodnjo zelenjavo, ki jo je mogoče drago prodati. O, kaj vse bi se izpremenilo na bolje, če bi ga pustili gospodariti vsaj leto dni!

Ko je bil neki dan pri Hrgovich, ga je kar bolela revščina, ki jo je tam videl. Popoldne, ko sta z očetom sedela za pečjo, je spregovoril o tem, kar mu je že dolgo ležalo na srcu, tega dne pa ga je še posebno mučilo:

»Hrgovi so imeli danes za obed samo krompirjevo juho.«

»Kaj pa hočejo drugega? Premalo zaslužita«, je dejal oče in kadil mirno dalje, kakor da se to njega prav nič ne tiče.

»Pa bi jima več plačevali«, je nadaljeval Lojz.

»Več plačeval?« se je zavzel oče. »Odkod pa naj jemljem denar? Že tako težko izhajamo.«

Lojz ga je nejeverno pogledal:

»Če bi jim zvišali za dva, tri dinarje dnevno, se nam ne bi nič poznalo, zanje pa bi bilo mnogo.«

»Dva, tri dinarje povišal? Zadovoljni so lahko, da v teh težkih časih sploh dobivajo kaj!«

Ker je Lojz še vedno zmajeval z glavo, je oče odložil pipo in nadaljeval:

»Za nas kmete so zdaj najhujši časi. Kar imamo naprodaj, je poceni; kar pa kupujemo, je še vedno

»Vidiš, tu imam zapisane naše dohodke in izdatke. Na, poglej na primer letni obračun za leto 1925. in za leto 1935.«

Lojz je vzel zvezek v roke z nekakim spoštovanjem. Videl je oče-

drago. Včasih pa svojih pridelkov niti prodati ne moremo.«

»No, dobro, potem pa bi dajali delavcem pridelke, vsaj lačni ne bi bili.«

»Pridelke?« je nadaljeval oče že nejevoljno. »Potem lahko vse razdelimo, kar pridelamo. Ne misli, da nočemo dati. Pred leti, ko smo pridelke dražje prodajali, je bilo tudi za delavce bolje. Bili so časi, ko smo jih morali lepo prositi, da so prišli na delo. No, čakaj, ti bom pokazal račune, da boš videl, kako je bilo nekoč in kako je zdaj!«

Oče je odšel v izbo in prinesel debel zvezek.

ta že večkrat, kako je ob nedeljah pisal vanj, a nikoli mu ni dovolil, da bi si ga natančneje ogledal.

Na strani, ki mu jo je oče odprl, je čital:

Proračun za leto Gospodovo 1925.

Izdatki:

Davek	2850	Din
Zavarovalnina	480	„
Kovač	1865	„
Kolar	1316	„
Čevljar	1435	„
Obleka	2730	„
Popravila hiše in viničarije	1980	„
Delavci	2630	„
V trgovini (sol, petrolej in drugo)	4963	„
Galica	380	„
Razno (zdravila, tobak i dr.)	1381	„

22010 Din

Dohodki:	
Luk	9896 Din
Vino	4360 „
Zelje	2650 „
Krompir	2320 „
Štiri svinje	6892 „
Tri teleta	3210 „
Krava	3300 „
Razno (mleko, jajca i. dr.)	2436 „
	<u>35064 Din</u>

Dohodki	35.064 Din
Izdatki	<u>22.010 Din</u>
Čisti dobiček	13.054 Din

»Toliko denarja smo imeli tedaj!« se je zavzel Lojz, ko je prečital vse postavke.

»Dà, dà! Še nekoliko več, ker takrat še nisem tako natančno vsega zapisoval. Zdaj pa poglej, kakšen je naš obračun za lansko leto«, je dejal oče z grenkobo in odprl zvezek nekaj listov dalje.

Tu je Lojz čital:

Proračun za leto Gospodovo 1935.

Izdatki:	
Davek	2698 Din
Zavarovalnina	480 „
Kovač	1236 „
Kolar	938 „
Čevljar	896 „
Obleka	1362 „
Popravila	861 „
Delavci	1960 „
Galica	420 „
Trgovina	3894 „
Razno	1405 „
	<u>16050 Din</u>

Dohodki:	
Luk	2862 Din
Vino	2385 „
Zelje	1356 „
Krompir	1806 „
Pet svinj	3860 „
Tri teleta	830 „
Krava	780 „
Razno	1032 „
	<u>14911 Din</u>

Dohodki	14.911 Din
Izdatki	<u>16.050 Din</u>
Izguba	1.139 Din

»Lansko leto smo torej imeli izgubo?« se je Lojz še bolj zavzel.

»Dà, izgubo! Samo poglej izdatke«, je začel oče sinu podrobno razlagati proračun. Davek, zavarovalnina in nekatere reči, kakor petrolej, vžigalice in milo se skoraj niso izpremenile, sol se je celo podražila, obleka in obutev sta se sicer pocenili, a ne v isti meri, kakor so se pocenili naši pridelki. Glej, bik je bil pred desetimi leti desetkrat dražji ko lansko leto, tudi cena krompirju, živini in zelju je strahovito padla. Dohodki so se nam znižali skoraj za dve tretjini, izdatki pa niti za polovico. Kako pa potem hočeš, da bi delavce draže plačevali?«

Lojz je dolgo iskal rešitve, naposled jo je vendar našel:

»Vendar pa imamo mi iz prejšnjih let mnogo denarja, dočim ga Hrgovi gotovo nimajo.«

»Denarja? Kje le?« se je nasmehnil oče. »Ko sva z materjo tri in dvajsetega leta prevzela posestvo, je bilo poleg drugih stroškov treba plačevati trem tetam in štirim stricem vsakemu po petnajst tisoč dinarjev. To so lepi denarji in težko si jih je bilo prislužiti, čeprav smo delali kot črna živina. Stricu Francu smo dolžni še deset tisočakov, teti Mariji pa osem, v posojilnici pa imamo poldrugi tisoč! Tako je, ljubi sinko, z nami! A vedi, da v Brezovcih stoje tako trdno samo še Meškovi, drugi kmetje so dolžni po trideset, petdeset, celo sto jurjev!«

Lojzu je bilo tesno pri srcu kot nikoli. Vendar je iztisnil iz srca zadnjo nado:

»Toda, oče, bolje se nam še vedno godi kot Hrgovim. Lepo hišo imamo, dobro smo oblečeni in obuti in nikoli nismo lačni.«

Zdaj se je oče dvignil izza peči in dejal z osornim glasom:

»Bolje, praviš? Kako bolje? Kakšne skrbi pa ima Hrga? Da zjutraj vstane in zvečer leže. Jaz pa imam vse leto same skrbi: da se delo pravočasno opravi, da nam žetve ne pobije toča, da pridelke po ugodni ceni prodam, da delavci dobro opravijo delo, da pravočasno plačam davke, da... O, ni da bi primerjal...«

Oče je bil resnično jezen. Vrgel je pipo na peč in naglo odšel iz sobe.

Lojz je prepaden obsedel za pečjo.

Iz vsega razgovora je spoznal le to, da v vsem tem nekaj ni v redu. A kdo je vendar vsemu kriv? Oče prav gotovo ne, a Hrga še manj. Torej kdo? Kdo?

Ves pobit je hodil tisti dan okoli hiše. Nič ga ni veselilo. Ker je bila sobota, je bilo mnogo dela, a Lojz se ni mogel ničesar lotiti.

V mraku pa je ujel svojega največjega zajca in ga zanesel Hrgovim.

»Náte, da boste imeli tudi vi jutri meso,« je dejal presenečeni Hrgovski, »nam je kljub vsemu bolje kakor vam!«

(Dalje prihodnjič.)

Naša znamenita skakalnica v Planici, kjer bodo prihodnji mesec tekmovali v „smuških poletih“. — V ozadju Ponce

(Glej Poličko športnega strička, str. 137.)

Svetovni potepuhi - Frkolinček, Martinček in Pavlinček - pri teti Dolgouhi

PAVLINČEK JE ZDAJ BRŽ SEDEL FRKOLINČKU NA RAMO, MARTINČEK PA SE JE VLEGEL POLEG NJEGA. NEMO SO ZRLI DRUG V DRUGEGA.

V TEM SE JE SPUSTIL S STROPA VELIK PAJEK - KRIŽAVEC. VLJUDNO JE POZDRAVIL UJETNIKE IN POVEDAL, KAKO JE VESEL, DA VIDI TAKO PRIJAZNO DRUŽBO. ON PA JE VEDNO SAM IN SKRIVATI SE MORA PRED SOVAMI, KI POL LETA SPE, POL LETA PA SAMO JEDO IN PREBIRAJO KNJIGE MODROSTI.

»PREVEČ SEM LAČEN, DA BI ŠE ŽIVEL —
SEM SMRTI SI ŽELÉL!«

JE VZDIHNIL FRKOLINČEK.

PAJEK PA JE DEJAL:

»RECI, JAZ SEM SIT!
IN TAKOJ BO GLAD UBIT!«

FRKOLINČEK JE UBOGAL PAJKA IN PRI PRIČI JE BIL SIT. RAVNO TAKO STA REKLA TUDI MARTINČEK IN PAVLINČEK. ZADOVOLJNO SO KRAMLJALI, KO SO SE NEPRIČAKOVANO ODPRLA VRATA. STRAŠNA PRIKAZEN JE STALA PRED NJIMI.

LICE JI JE BILO IZMUČENO, ROKE SUHE. DEJALA JE Z VOTLIM GLASOM:

»KNJIGO MI MODROSTI DAJTE,
SEM ČLOVESKA BEDA,
V STISKI MENI POMAGAJTE,
SMRT KOSI — JE STRAŠNA MI SOSEDA!
OTROKE, ŽENE IN MOŽE
JE STISNILO GORJE,
KI KOT NEURJE SE VALI —
ČLOVEŠTVO JE BREZ VSE MOČI!«

VSE SO PRETRESLE BESEDE PRIKAZNI, TODA FRKOLINČEK, KI SI JE OTIRAL SOLZE, JE DEJAL:

»NE SMEM, JAZ STOLPA SEM ČUVAJ,
DOKLER NE VRNE TETA SE NAZAJ!«

PRIKAZEN PA JE LE MOLEDOVALA:

»OJ, PROSIM, PROSIM, PROSIM,
VELIK KRIŽ JAZ NOSIM!
NEDOLŽNI ZDAJ PREVEČ TRPE —
KRIVIČNO JE GORJE!«

VSI SO BILI GINJENI IN NEHOTE SO DOVOLILI BEDI, DA JE ZALISTALA PO KNJIGI. MRMRALA JE ČUDNE BESEDE IN ZMIGOVALA Z GLAVO. O VSEM JE GOVORILA KNJIGA MODROSTI, LE O ONEM NE, KAR JE ONA ISKALA. JELA JE GLASNO ČITATI. PAZLJIVO SO JO POSLUŠALI PRIJATELJČKI. NA 77. STRANI JE PISALO:

»SMRT KRALJICNE IN KRALJIČA
 ZNAMENJE JE BIČA,
 SEDEM LET BO BEDA
 IN BREZMOČNA BODE VEDA!
 ČE PA REŠI SE IZ GROBA
 MLADA S ČAROM, BO NASTALA DOBA
 NJIMA SREČE, BLAGOSTANJA...
 VZEMI LISTE TRI KOSTANJA,
 V ZLATI VIR NAMOČI JIH,
 STISNI, DA IZ NJIH
 SOK SE ČUDODELNI IZCEDI.
 DAJ NA CVET ŠE ROŽMARINA
 IN POŠKROPI GROBA Z NJIM OBA,
 RECI: ENA, DVA IN TRI,
 MINE SMRTNA NAJ TEMINA,
 SREČA ZVEŽE NAJ OBA!
 IN OBA SPET BOSTA OŽIVELA —
 SREČNA BODETA ŽIVELA...
 STORI TO, KO SE STEMNI
 IN KO LUNA ZABLIŠI...
 PAZI, DA TE TETA NE ZALOTI,
 NE NAŽENE S PRAVE POTI!«

PRIKAZEN PA ŠE NI BILA ZADOVOLJNA. KNJIGA JE GOVORILA SAMO O SREČI DVEH, ONA PA JE HOTELA REŠITI GORJA VSE LJUDI. LISTALA JE DALJE PO KNJIGI. FRKOLINČEK, PAVLINČEK IN MARTINČEK SO SI PA PRAV NATANČNO ZAPOMNILI BESEDILO.

NEPRIČAKOVANO SE JE ZJASNILO BEDNO LICE PRIKAZNI IN S POVZDIGNJENIM GLASOM, KAKOR BI IZGOVARJALA MOLITEV, JE ČITALA:

»ENAKOST, BRATSTVO IN SVOBODA
REŠITELJI ČLOVEŠKEGA SO RODA!«

PRIKAZEN JE ZALOPNILA KNJIGO, REKOČ:

»OZNANJEVALA BOM RESNICO,
ZLOMILA BOM KRIVICO!«

IN IZGINILA, ZAKAJ ZAZNALA JE NAJVEČJO MODROST IN JO POHITELA OZNANJEVAT BEDNIM IN PONIŽANIM,

(DALJE PRIHODNJIČ)

TRI PUŠKINOVE PESMI

CVETKE

Usehla cvetka tu se skriva
v spominski knjigi pred menoj,
in glej, že fantazija živa
prevzela vsa je pogled moj.

Katera pomlad te je vzknila?
In kje in kdaj? In v knjigo tu
čigava roka te shranila?
In ohranila te čemu?

V spomin li dragega prihoda,
v ločitve žalne li spomin?
V spomin samotnega sprehoda
sred poljskih, logovih fišin?

In živ li on, li ona živa?
Kje srečna in vesela sta?
Morda kot cvetka ljubezniva
umrla, ovenela sta.

Dragotin Kette

ZLATO IN JEKLO

Moje vse! zlato je reklo,
moje vse! dejalo jeklo.
Zvabim vse, zlato je reklo,
zgrabim vse, dejalo jeklo.

Dr. J. Mencinger

ZIMSKI VEČER

(Odlomek)

Burja v meglo nebes krije,
snežna vihra grozno mete:
kakor zver zdaj divje vije,
zdaj zaveka kakor deče,
zdaj po strehi ostareli,
križi s slamo, hitro švrka,
zdaj ko potnik zakasneli
k nam na okenca potirka...

Ivan Vesel
(iz »Ruske antologije«)

POTOVKA MARIČKA IN NJENA KOZA

Tam za vasjo ima svojo revno kočo potovka Marička. Hiša je pokrita s slamo in streha kaže na več krajih gola rebra. Kdo pa naj bi jo tudi popravljal? Marička prebiva sama v hišici in pravi, da je zanjo

ga ko košček kruha, malo pšena ali kaj podobnega, kar laže utrpe kot denar. Zato ni Marička nikoli brezposelna.

Živali nima druge pri hiši kot nekaj kokoši in navihano kozo Maco. Pravijo, da zna Maca vse, samo govoriti še ne.

Kadar gre Marička od doma, vrže kozi v hlevček vejnik ali sena in žival je zadovoljna ter potrpež-

vse dobro. »Dokler bom živela, bo stala tudi koča, po moji smrti se pa lahko podere«, pravi sosedu, če jo spomni na to ali ono popravilo.

Sicer pa Marička tudi časa nima. Dan za dnem je na poti. V mesto nosi jajca, maslo, zelenjavo, sploh vse, kar ji nalože gospodinje. Iz mesta pa prinaša gospodinjam, kar ji naroče. In to tako pošteno, da ima vedno dovolj naročil. Zato mora večkrat vzeti ročni voziček, sicer bi ne zmogla takih bremen.

Marička je zadovoljna s skromnim dobičkom in od gospodinj ne zahteva za razne usluge nič druge-

ljiivo čaka, da se gospodinja vrne. Kozu ji daje mleka, kolikor ga rabi Marička zase, zraven pa še gnoj za vrtilček na koncu hiše in vsako pomlad po dva neizrečeno prijazna kozlička. Brez koze Marička ne more živeti, pravi, da bi se ne imela s kom pomeniti, ko pride domov.

Rastoča stiska za denar je hudo prizadela tudi potovko Maričko. Kupčija je začela pešati in dohodki so postajali vedno bolj pičli. Komaj se je še izplačalo voziti blago na trg. Mestne gospodinje so postajale od dne do dne bolj trde pri kupčiji. Marička je le stežka še

zaslužila za boren kruhek, a kje so pa drugi stroški, ki jih ima vsak človek.

Nekega dne se je vračala Marička s trga prav slabe volje. Doide jo neznana ženska in šli sta skupaj. Obe zgovorni, sta tožili o revščini današnjih dni. Ko sta bili že prav blizu Maričkinega doma, pravi neznanka: »Slišite, mati. Jaz bi vam prav rada pomagala, samo stvar je zelo zaupna. Noben človek bi ne smel tega vedeti.«

»Samo, če je pošteno«, podvomi Marička.

»O, pošteno pa pošteno. Čisto navadna kupčija, le finansi ne sme priti na uho. Veste — pri saharinu se precej zasluži...«

Marički je bila zadeva s saharinom že znana. Vendar je malo nezaupno gledala neznanko.

»Le skorajžite se. Jaz ga vam takoj lahko dam.«

In že je molela Marički nekaj zavojčkov.

Pogodili sta se za ceno in tako je zašla Marička skoro nehote na prepovedano pot.

Skrivna kupčija je kar dobro cvetela. Ona neznanka je Maričko stalno zalagala s prepovedanim blagom, ta ga je pa razpečavala okrog znanih gospodinj. Zaslužek ni bil slab in Marička je bila kar zadovoljna, da je našla nov vir dohodkov.

Zgodilo pa se je nekaj nepričakovanega. Neko jutro, ko se je potovka ravno odpravljala po prepovedani kupčiji, opazi skozi okno, kako jo mahata dva finančna stražnika naravnost proti njeni koči.

Maričko je zaskrbelo, kaj bo. Slutila je nevarnost in nesrečo. Vrečico prepovedanega blaga je že imela v torbici za denar. Hitro vza-

me vrečico in ker ni vedela za boljšo shrambo, skoči pri zadnjih vratih v hlevček, kjer je gospodarila koza Maca. Vrže ji vrečico na seno v jasli in odhiti spet v hišo.

Finančna stražnika sta vstopila medtem v vežo. Pozvala sta Maričko, da jima pokaže vse prostore in odpre vsa vrata. Brskala sta po skrinjah, omarah, predalih, postelji, policah, celo poveznjene lonce sta vzdigovala in pregledala tudi denarnico. Marički je postajalo kar vroče in hvalila je na tihem Boga, da jo je očuval nesreče.

Našla nista nič in se opravičila: »Saj veva, da ste poštene in da vas hudobni jeziki le obrekujejo zaradi saharina. Pa z Bogom, mati.«

»Z Bogom, gospoda«, je kar vzdihnila Marička, tako je bila zbegana spričo takega obiska.

Še je malo počakala, če bi se moža postave le povrnila.

Ko je videla, da jih ne bo več nazaj, je najprej sklenila, da bo to zadnja vrečka, ki jo še razpeča. Šla je h kozi, da bi grešno blago prenesla drugam.

Gleda, išče — vrečke nikjer. Maca jo zvedavo gleda in se sumljivo oblizuje. Marička ne more verjeti. Preišče vse kote, a vrečke ni in je ni.

Hudi jeziki pravijo, da je Marička v tem dvomu kozo Maco obliznila po gobčku in da je imela Maca gobček neizrečeno sladek...

Pravijo tudi, da je Marička takole vzdihnila: »Hvala Bogu in tebi, Maca, da si blago tako dobro skri-la. Ne bom te tepla, saj si bolj pametna in previdna ko jaz in še slajše mleko boš imela poslej...«

Marička pa je s tem dnem res prenehala kupčevati s prepovedanim blagom.

Poljička sportnega strička

Dragi prijateljčki! — Noče in noče biti snega! Padal je sicer kar tri dni, nato pa je prišel dež in nam ga pokvaril. Prej smo imeli vsaj led, zdaj pa se je še ta stajal. Vendar ni smemo obupati. Še ves mesec je čas, da pade sneg.

Našo zadnjo poljičko je obiskal »tiskarski škrat«. To je čisto majhen možic z dletom v roki. Zivi v kaki špranji v tiskarni in se ljudem sploh ne prikaže. Ko stavci zapuste tiskarno, prične njegovo delo. Spravi se nad postavljene črke, pa jih izpreminja, zamenjuje ali pa celo izpušča. Zadnjič mu pri nas ni ugajala črka »A« v kraticah: FIFA, FINA in FISA. Pa je ta »A« zelo važen. Pravi namreč, da so te Zveze zveze športnikov — amaterjev. Amater pa je oni, ki goji šport iz ljubezni in pri tem nima namena zaslužiti. Naš škrat pa je najbrž pripadnik profesionalcev, ki gojijo šport zaradi zaslužka, kot poklic. Profesionalcev v Evropi ne maramo. V Ameriki pa so skoraj vsi boljši športniki profesionalci. Mednarodna športna pravila ne dovoljujejo amaterjem tekmoovati s profesionalci.

Letos bomo šli zopet v Planico. 14. marca bo tam veliko tekmovanje v smuškem »letenju«. Program bo zopet zelo zanimiv, ker je že sedaj prijavljenih mnogo inozemskih tekmovalcev. V Ga-Pa (Garmisch-Partenkirchenu), kjer se je lansko leto vršila zimska olimpiada, je bil letos mednarodni športni teden. Tudi naši so se ga udeležili. V damskem smuku je bila Jeseničanka Erika Heimova dvanajsta, njen brat Hubert pa je bil v moškem smuku 29. med 75 tekmovalci. Naša reprezentanca sodeluje sedaj na slovanskem smučarskem prvenstvu v Banski Bystrici v Češkoslovaški republiki. Ni sicer znano, kdo bo zmagovalc v celoti. Lahko pa vam povem posamezne rezultate. V štafeti 4 × 10 km je zmagala Češkoslovaška, drugi smo pa mi. V smuku je bil prvi Heim Hubert (Jugoslavija) v času 3:55,2, drugi Berauer (ČSR); naš Žnidar je bil 8., Praček 10., Novak 11., Jakopič 12. in Urbar 16. (vsi Jugoslavija). V slalomu je zmagal Hromádek (ČSR), za njim je bil Berauer (ČSR), tretji Praček

in četrti Heim (oba Jugoslavija). Tek na 50 km: prvi je bil Musil (ČSR) v času 3 ur 45 min. 6 sek., naš Mrak je bil tretji v času 3:51,43, Smolej pa je bil peti. Pri teku na 18 km je sodelovalo 180 tekmovalcev. Prvi je bil Musil (ČSR), drugi naš Klančnik, tretji Šimunek (ČSR); Zemva 4., Smolej 5. in Mrak 8. V skokih je zmagal Čeh Steinmüller (najdaljši skok 63,5 m), naš Pribošek pa je bil peti (najdaljši skok 58,5 m). Sedaj je odpotovala na Češkoslovaško naša vojska, da se v smučanju pomeri z bratskimi vojskami držav Male antante.

Hokejsko moštvo Ilirije je gostovalo v Celovcu. Prvi dan je bilo od Celovčanov poraženo z 12:1, drugi dan pa je zmagalo 3:1. V Pragi je pričelo te dni evropsko prvenstvo v umetnem drsanju. Našo državo zastopata Ilirijana dr. Pavel Schwab in Tuma.

V Parizu so avstrijski footballisti porazili Francoze z 2:1.

Na Angleškem, v Hastingsu, je bil šahovski turnir velemojstrov. Udeležil se ga je tudi naš mojster dr. Vidmar. Zmagal je Aljehin z 8 točkami, drugi je Fine 7½, tretji Eliskases 5½, četrto in peto mesto pa si delita dr. Vidmar in Feigin s 4½ točkami.

V Badenu se je vršilo svetovno prvenstvo v table-tenisu. Mi smo se dobro odrezali. Premagali smo Litvo s 5:1, Belgijo 5:1, Nemčijo 5:0, Rumunijo 5:3, Francijo 5:2 in Anglijo 5:1. Nas pa so premagale: Avstrija 5:3, Amerika 5:1, ČSR 5:0, Madžarska 5:0 in Poljska 5:0. Končni rezultat še ni popoln. Amerika in Madžarska imata enako število točk. Sedaj morata še odigrati tekmo med seboj. Ona država, ki bo zmagala, bo prva, premaganka pa druga, tretja je Češkoslovaška, Jugoslavija pa je šesta. Za nami je še veliko število držav.

Za danes dovolj, prihodnjič pa kaj več. Smuk v boljšo zimo vam želi

Športni striček.

KMET ROBAVS IN LISICA PASTIRICA

Je živel svoje dni imovit in ugleden kmet, Robavs po imenu. Imel je vsega v izobilju, še celo preostajalo mu je poljskih pridelkov in jih včasih ni mogel spraviti v denar. Zakaj kmet Robavs je imel toliko johov zemlje, da še sam ni vedel prav natanko za vsako leho, za vsak gozd in za vse pašnike, kar jih je spadalo k njegovemu posestvu.

Ko je prišla pomlad, je kmeta Robavs zaskrbelo, kdo mu bo pasel živino.

Vsako leto si je bil namreč najel pastirja, ampak ta je ostal na pašniku samo dva, tri, kvečjemu teden dni. Potem se je pa vrnil v dolino in je dejal kmetu Robavsu:

»Ne bom več pasel vaše živine. Na pašniku straši.«

Kaj je hotel kmet Robavs?

Odpustil je pastirja in je šel sam pogledat v planino, kako in kaj. Pa je videl, da mu je izginila polovica drobnice, mnogo govedi pa se je pobilo po prepadih.

Kmet Robavs si ni vedel pomoči, stal je tam in tuhtal, kaj bi ukrenil.

Tako premišljujočemu se je nekoč iz goščave približala lisica.

»Kaj pa premišlujete, očka?« je odgovorila kmeta priliznjeno.

»Oh, nimam nikogar, ki bi mi pasel živino, ker menda tod okoli straši.«

»To so same prazne čenčarije,« je zamrmrala lisica.

»Jemnasta, še nikoli nisem kaj takega slišala, pa že dokaj let stanujem pod temi skalnatimi grebeni.«

Kmet Robavs je poznal premetenost lisice, zato si ni mogel kaj, da bi je ne pobaral:

»Ali mi veš kaj pametnega svetovati?«

Lisica je z enim očesom pomežiknila, tlesknila z jezikom in odvrnila:

»O, jaz vem za prav dober svet, samo ne vem, če ga boš upošteval, Ro-

bavs, ker vi kmetje nam liscam silno malo zaupate.«

»Kar na dan z besedo,« je dejal kmet Robavs. In lisica se je prihuljeno namuznila:

»Vzemi mene za pastirico!«

Kmetu Robavsu je šlo na smeh.

»Ne vem, kako bo s to stvarjo. Tvoja mati, slavna Zvitorepka, mi je odnesla in podavila že mnogo kokoši. Tudi ti, mislim, nisi nič boljša.«

Lisica je ponižno dvignila oči proti nebu in s sladkim glasom odgovorila:

»Kako neki moreš kaj takega soditi o meni! Jaz sem že zdavnaj pretrgala vse vezi s svojo žlahto in sem lisica samo še po imenu. Pravkar prihajam z božje poti, kjer sem se spokorila. Reva sem zdaj brez posla in kakor nalašč bi bila zame služba pastirice. Pa se tudi ne bojim, če pride sto vragov, kaj šele, da bi se zbala tistih strahov, ki jih tvoji pastirji še videli niso.«

Kmet Robavs si je mislil:

Boljša pastirica lisica, kakor pa živina brez pastirja. Naročil je še lisici, naj skrbno pazi na živino, in odšel.

Lisica ni rekla ne bev ne mev in je ostala na planini za pastirico.

Kmet Robavs je doma povedal novico svoji ženi. »Letos se nam pa ni treba bati,« si je veselo mel roke, »da bi strahovi pastirja pregnali in nam živino uničili. Najel sem lisico za pastirico. Ta je korajžna, ne boji se nikogar in zastonj nam bo pasla.«

Žena je začudeno pogledala moža, zmajala z glavo in rekla:

»Nikoli ne bom liscam verjela, pa če živim še sto let. Čuden ričet si skuhal, radovedna sem, kdo bo sit od njega.«

Čez nekaj dni se je lisica pastirica zglasila na Robavsovi domačiji.

»Kako je tam gori z živino?« jo je povprašal kmet Robavs.

»O, čisto dobro, vse je v redu, živina se pase, da je veselje,« je hitela zatrjevati lisica. »Samo nekaj sem ti prišla povedat. Tisto o strahovih bo namreč vendarle resnica. Ampak jaz se jih ne bojim in bom vseeno še nadalje ostala za pastirico. Samo to sem morala strahovom obljubiti, da jim večkrat kakšen

prigrizek prinesem, pa me bodo lepo v miru pustili. In sem šla, da te poprosim za par kokoši.«

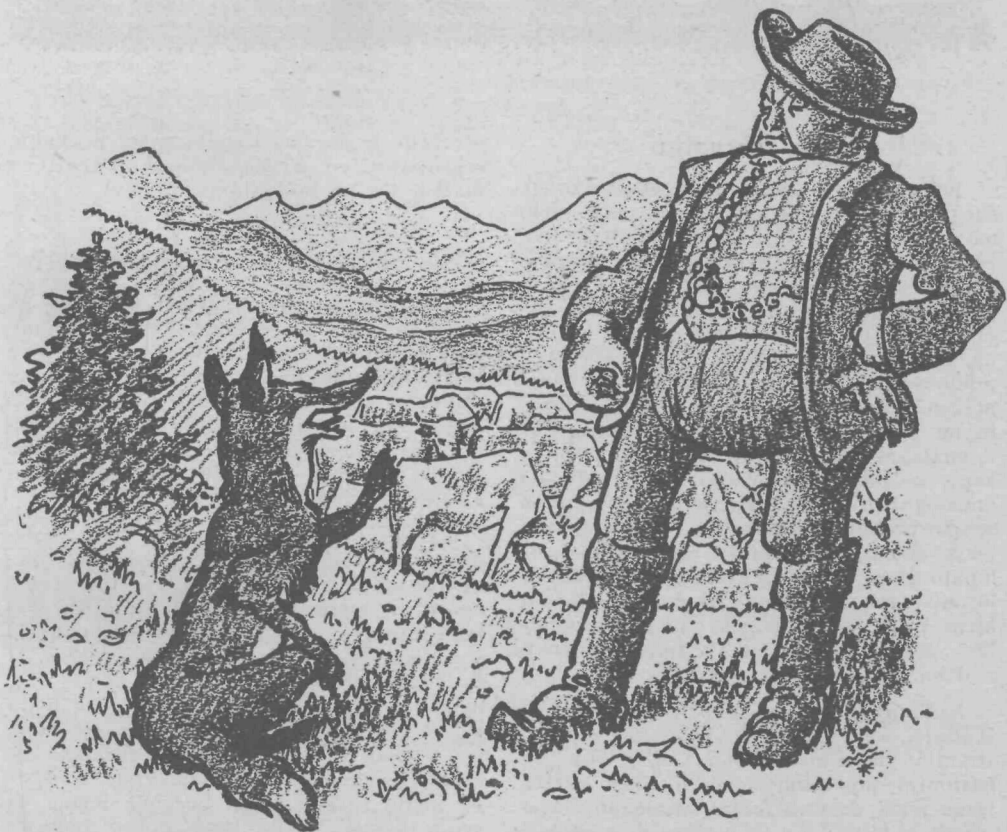
Kmet Robavs, dobra duša, je verjel lisici, dal ji je dve rejeni putki in pripomnil, naj le dobro pazi na živino.

Lisica je obljubila, se zahvalila in odkoracala nazaj na planino.

tu in tam po golih rebrih. Nekaj govedi je žalostno mukalo, o drobnici pa ni bilo ne duha ne sluha.

In tedaj je kmet Robavs izprevidel, da ga je lisica neusmiljeno opeharila.

Pograbil je krepelce in se jezno oziral naokoli, kje bi zagledal hinavsko sleparko.

In potem so se taki obiski ponavljali sleherni dan.

Ko je zmanjkalo putk in petelinov, so prišle na vrsto gosi in purani.

Kmet Robavs je nekega dne izročil navihani lisici zadnjega gosaka in je pri tem dejal:

»Čudno pa je, da tisti strahovi nikoli niso siti. Čakaj, grem sam pogledat na planino.«

Lisica ga ni čakala in je sama odbrzela z gosakom navkreber.

Prišedši na pašnik, je kmet Robavs od začudenja onemel. Živine ni bilo nikjer, samo kosti so ležale razmetane

Lisica pastirica pa se je zasmejala z visoke skale:

»Kaj pa iščeš, kmet Robavs? Strahovi ni več, strahovi so bili volkovi, kokošjo pečenko pa sem potrebovala zase in za svojo žlahto. Kaj pa sem hotela — zastonj bi ti itak ne bila služila. Na svidenje, kmet Robavs!

To rekši je lisica mahoma izginila s skale in se skrila v gosti šumi, še preden je kmet Robavs utegnil skočiti za njo.

Od tistih dob je kmet Robavs vedel, da ni verjeti priliznjenim, sladkim besedam vsakogar, temveč samo odkritim očem in poštenemu srcu.

mladi vrtnar

Vrt v februarju

Februar je mesec pripravljanja, ker sneg in mraz navadno ovirata naše delo na prostem. Ako pa se nam nudi prilika za delo, jo moramo izrabiti, zakaj pozneje se delo kar kopiči, eno bolj nujno ko drugo; zato je dobro, če napravimo kaj vnaprej. Ako je februarja kaj lepega vremena, kar se pogosto dogodi, tedaj se okrog poldneva prav lahko lotimo prekopavanja peščene zemlje, ker se ne sprime skupaj in ne tvori kep. Nasprotno pa se sprime ilovnata zemlja, če po mokri hodimo, v kepe, ki postanejo pozneje tako trde, da onemogočijo vsako sajenje. Prav lepo pa se da prekopati ta zemlja, če je vrhnja plast zmrznjena v tanko skorjo, ki jo z lopato čisto lahko predremo. Takih tal se lotimo rajši zjutraj ali dopoldne. Kakor hitro pa bi se pod vplivom sončnih žarkov začela zemlja tajati, je treba prenehati z delom.

Sadovnjaku pa sonce v februarju lahko škoduje, ker začne na južni in zapadni strani v drevesnih deblih krožiti sok. Če nastopijo po takih sončnih dneh mrzle, jasne noči, drevesa lahko zmrznejo. Zavarujemo jih najlaže tako, da jih zavijemo in zavežemo v slamo, žakljevino, če jih namažemo z apnom ali glino. Špalir na južni steni obdamo z deskami, ki jih pritrdimo, tako ga najbolj enostavno zavarujemo. V tem času drevje tudi obrežemo in osnažimo. Suhe, polomljene veje stran! Proč tudi z vejami, ki delajo preveliko goščavo! S strguljo očedimo vse debelejšje veje in deblo. Nazadnje namažemo osnažene veje z razredčenim karbolinejem.

Drevesne kolobarje, zlasti okrog mladega sadnega drevja na travnatem svetu lahko že prekopljemo in pognojimo s hlevskim gnojem. Ako je vreme primerno, lahko začnemo z obrezovanjem in cepljenjem. Zgodaj je obrezati tudi ribez in kosmuljo.

Kjer je oglodal zajec lubje, takoj zamažite rane s cepilno smolo! Moker sneg

otresajte z drevja! Krmito ptice pevke in odganjajte od krmišč vrabce. Pazite na mačke, da ne bodo lovile ptičev!

Kje se skrivajo vrtni škodljivci?

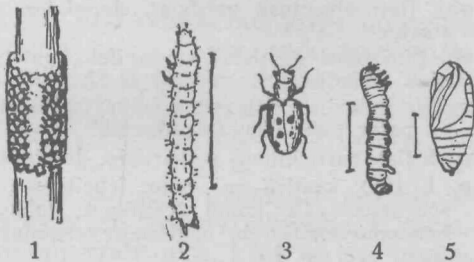
Da niso vse živali, ki jih najdemo na vrtu, koristne, to že veste. Četudi se mnogo trudimo, da bi obvarovali naše vrtove pred škodljivci, se jih vendar še vedno vtihotapi cela vrsta, ki nas potem le prepogosto presenetijo s svojim škodljivim delovanjem. Med temi škodljivci je največ žuželk, ki sploh prevladujejo med živalmi na zemlji.

Če jih hočemo zdaj tekom zime zasledovati in dognati, kje tiče, tedaj ne smemo pozabiti na to, da se razvije večina žuželk po različnih razvojnih stopnjah. Tekom svojega življenja se torej spreminjajo v bitja, ki so videti popolnoma različna. Iz drobnega jajčeca, ki ga včasih komaj razločimo s prostim očesom, se razvije ličinka. To imenujemo pri metuljih gosenco, pri muhah, hroščih in drugih žuželkah pa kratko — ličinko. Določene vrste hroščev pa imajo seveda zopet posebna imena za svoje ličinke. Tako prav dobro poznate ogrce, ki so ličinke rjavega hrošča. Dorasla ličinka se potem zabubi. Pri metuljih so te bube prav posebni stvori, ki jih dostikrat najdemo pri prekopavanju vrtnih gredic. Če jih še tako dobro pogledamo, ne najdemo vendar na njih nobenega znaka metulja. Nekatero bube hroščev, čebel, os in mravelj pa so že nekoliko podobne žuželki, ki se bo razvila iz njih.

Ako se skrbno oziram po vrtu, tedaj lahko opazimo, da ne prezimujejo vse žuželke na isti stopnji razvoja. Morda ste že kdaj našli pozimi v kleti ali hladni sobi svetlorumene metuljčke, ki jih je potem sonce že zelo zgodaj zvalo na prosto? To so samice znanega citrončka, ki prezimujejo. Vendar ta metulj ni škodljiv, ker se ne pojavlja v takih množinah kakor kapu-sov belin. Ta pa prezimi kot buba. Nje-

gove bube najdemo sedaj na stenah, ograjah in sličnih krajih. Pred mesecem aprilom ne pride iz njih metulj. Kot popolnoma razvite žuželke prezimijo razni hrošči, n. pr. rjavi hrošč, ki ga najdemo včasih poleg njegove ličinke, ko kopljemo v zemlji. Ličinke rjavega hrošča žive namreč veliko dlje kakor hrošč sam. Pri nas potrebujejo 3 leta, preden so godne za bubo; hrošč se prikaže torej šele v četrtem letu. Rjavi hrošč ne nastopa povsod v istem letu in istem številu, zato govorimo o »hroščevem letu«, ki se ponavlja vsaka 4 leta.

Tudi bolhač, droben hrošček, čigar ličinke delajo škodo na zelju, prezimi kot hrošč v vseh mogočih skrivališčih.

Kot »jajčka« prezimujejo nekateri jako lepi, a neljubi metulji, kakor prstaničar, zimski pedic in gobovec. Zimski pedic leže svoja jajčeca posamezno ali več skupaj med popke na koncu vejic (slika gosenice in bube na sliki 4. in 5.). Hvala bogu jih mnogo uničijo pridne mravlje, ki so naše najboljše prijateljice. Prstaničar ima svoje ime odtod, ker niza svoja jajčeca v obliki obročka okrog vej (glej sliko št. 1.). Teh trdih jajčnih obročkov pa ne opazimo tako lahko, ker so podobne barve kakor veje, okoli katerih so oviti. Ako jih ne uničijo ptice, moramo te obročke sami poiskati, izrezati in požgati.

Gobovec se imenuje zato, ker odlaga njegova samica jajčeca v obliki rjave gobe na drevesna debla, glinaste stene in podobna zavetna mesta. Če smo malce pazljivi, ta jajčeca lahko kmalu najdemo. Še bolje pa je seveda, če je vrt brez njih.

Kot ličinke prezimujejo mnoge žuželke. Semkaj spada n. pr. metulj zlatoritka ali zlatnica, čigar (gosenice si napravijo gnezdo, ki je tako veliko, da ga imenujemo veliko goseničje gnezdo. Ko odpade listje z drevja, ta gnezda na golih vejah prav lahko opazimo in jih moramo vsa požgati.

Na deblih vrb, topolov, pa tudi jelš in jablan najdemo sem pa tja 1 cm široke luknje, ki kažejo vhod k rovom, ki jih je napravila velika, grda, mesnobarvna gosenica vrbarja.

Ta gosenica zraste tako, da je do 9 cm dolga, do 2 cm široka in potrebuje 2 leti, da čisto doraste. Medtem časom žre v notranjščini debel in dela s tem veliko škodo. Kadar tako drevo posekajo, kar se zgodi navadno pozimi, poiščemo ob tej priliki lahko dosti teh živalic, ki tudi neprijetno diše (po vinskem kislu). Ako jih hočemo prijeti, strcajo jedki sok v obraz.

Kakor vidimo, je na vrtu tudi pozimi vse polno čudovitih živalic, zlasti med žuželkami, med katerimi vlada posebna pestrost.

Katere živalce opazamo meseca februarja?

Razen vsiljivih in požrešnih vrabcev se zbirajo okoli oken ali krmišč tudi sinice, živahne močvirne sinice in lepo pisani modri gorščniki. Tem se rad pridruži drobn plezalec. Perje ima barvo lubja, spoznamo ga pa tudi po prožnem repku in nežnem ukrivljenem kljunu. Z njim prav spretno pobira žuželke in njihova jajca iz najožjih špranj. Rad prenočuje med opeko na hišnih strehah.

Če zapade dosti snega, se radi prikažejo na dvorišče in v bližino gospodarskih poslopj čopasti škrjančki. Spoznamo jih takoi po koničastem pernatem čopku, ki jim krasi pametno glavico, pa tudi po tem, da se premikajo s tem, da tekajo, ne pa poskakujejo. Perje sicer nima lepe barve, vendar so ljubke postavice in imajo zelo prijeten glas. Niso ti ptički neumni, kajti naučiti se dajo cele melodije, ki jih brez pogrške zažvižgajo.

Tudi dve naši najboljši ptici pevki nam ostaneta v mrzlem letnem času zvesti in se držita v bližini ljudskih bivališč: kos in ščinkavec.

Kos, prej boječ gozdni ptič, se je v zadnjem času privadil človeku in je domač kakor malokateri ptiček. Prijazno pride na verando ali balkon in išče, kje bi dobil kaj pod kljun, vendar pri tem zelo pazi na svojo varnost. Lepe zimske dni prične s svojim petjem, ki je tako lepo, da ob njem pozabimo, kako nam je poleti kradel češnje in jagode ter glodal hruške.

Tudi ščinkavec se je po svoji naravi nekoliko spremenil. Ni več tak selivec kakor je bil prejšnje čase. Še celo skromna samica, ki se je prej redno selila, ostaja sedaj največ pri nas. Morda so k temu pripomogli dobrosrčni ljudje, ki so jim pridno trosili živež v hudem, mrzlem času.

- f.** (lat. femininum genus = ženski spol), femininum, ženski spol, n. pr. v franc. slovarju najdete besedo nation f, t. j. beseda nation je v francoščini ženskega spola.
- fec.** (lat. fecit = napravil je), kratica na umetninah (slikah itd.), n. pr. Vavpotič fec. = naslikal Vavpotič.
- Fr.** (lat. frater = brat), brat, n. pr. samostanski brat; ital. kratica je fra ali Fra (= fratre).
- fut.** (lat. futurum), futur, prihodnji čas, n. pr. »pisali bomo« je fut.
- gen.** (lat. genetivus), rodilnik, drugi sklon.
- H.** kemični znak za vodik (iz gr. lat. hydrogenium = vodik).
- h. e.** (lat. hoc est = to je), slovenski t. j. H. P. (angl. horse power), konjska sila.
- ib.** (lat. ibidem), istotam.
- i. e.** (lat. id est), to je.
- J. H. S.** (lat. Jesus Hominum Salvator), Jezus, ljudi odrešenik. Kje vidite to kratico?
- J. N. R. J.** (lat. Jesus Nazareus Rex Judaeorum), Jezus Nazarenski Kralj Judov. Kje bereš ta napis? Morda si videl tudi v gledališču igro s tem naslovom? Kdaj?
- iur.** ali **jur.** (lat. iuris), jurist, pravnik, n. pr. **stud. iur.** (studiosus iuris), slušatelj prava, **cand. iur.** (candidatus iuris), slušatelj prava, ki je že na koncu študij.
- iun.** ali **jun.** (lat. iunior), mlajši. Ti se pišeš kakor tvoj oče: da ne bo zamene, bom naslovil tebi (ne očetu) namenjeno pismo takole: »Gospod Pavel Komar iun.«
- Kč** (= krona češka), češkoslovaški denar (= 190 Din). Veš, kako pravijo Čehi tej kroni? »Kačka«, kar se pravi »račka«. Ampak misliš, da ti bo kdo dal račko za eno »kačko«?
- L.** rimska številka 50; ital. = lira (denar).
- L. S.** (lat. loco sigilli), na mestu pečata. Če si napravilš n. pr. prepis svojega izprijčevala, ki ga daš potem sodno overoviti, zapišeš tam, kjer je bil uradni pečat ravnateljstva, »L. S.«
- M.** rimska številka 1000 (lat. mille = 1000).
- m. pr.** (lat. manu propria = z lastno roko), lastnoročno.
- Mr.** (lat. magister = učitelj), magister; dočim imajo zdravniki naslov »doktor«, imajo lekarnarji naslov »magister«: Mr. Pharm. R. Ramor = magister pharmaciae (lekarništva).
- Mr.** (fr. Monsieur, angl. Mister), gospod.
- Ms.** (angl. Miss), gospodična.
- Msg.** (it. Monsignore = moj gospod), monsinjor, naslov visokih duhovnikov.
- n.** (lat. neutrum), srednji spol.
- N. B.** ali **NB** (lat. nota bene!), pomni, pazi!
- N. N.** (lat. nomen nescio = imena ne vem), neznanega imena.
- nom.** (lat. nominativus), imenovalnik, 1. sklon.
- N. T.** (lat. Novum testamentum), Novi zakon v Svetem pismu.
- obj.** (lat. obiectus), predmet, dopolnilo v stavku.
- op.** (lat. opus = delo), opus, delo, umetnina, skladba.
- p.** (lat. pater = oče), pater, n. pr. p. Placid = pater, oče Placid (redovnik).
- part.** (lat. participium) — particip, deležnik.
- p. f.** (fr.), kratica za »pour féliciter« = »čestitam«. Če komu čestitamo, lahko pošliemo vizitko in napišemo v spodnji desni ogel »p. f.«
- pl.** ali **plur.** (lat. pluralis), plural, množina.
- p. t.** (lat. pleno titulo), s polnim naslovom; Namesto, da bi pisali na naslovu »Cenjeni gospod«, pišemo kar »P. n. gospod...«
- P. S.** (lat. post scriptum = naknadno napisano), pripis na koncu pisma: če smo pismo že napisali, a hočemo še nekaj pripomniti, zapišemo že po podpisu »P. S.« ter dostavimo pozabljeno.
- p. t.** (lat. pleno titulo), s polnim naslovom; isto kakor **p. n.**
- R:** 1. na toplomerih = Reaumur; 2. na urah = retard (zadrži!), t. j. v to smer moraš pomakniti ravnalce, da pojde ura bolj počasi; 3. v geometriji = radius = polumer.
- R. I. P.** (lat. requiescat in pace), naj počiva v miru! Kje čitaš često to kratico?
- Sa.** (lat. summa summarum = vsota vsot), končna vsota, vse skupaj.
- sen.** (lat. senior), starejši. Glej **iun.**! N. pr. Pavel Komar sen.
- sing.** (lat. singularis), singular, ednina.
- S. O. S.** (angl. Save our souls): »Rešite naše duše!« Tako kliče ladja, ki je v nevarnosti, da se potopi, z radio-telegrafskimi znaki na pomoč.
- U. S. A.** (angl. United States of America), Združene Države Ameriške.
- V.** rimska številka 5.
- V. T.** (lat. Vetus Testamentum), Stari Testament, Stari Zakon.
- Y. M. C. A.** (angl. Young Men Christian Association) = Družba krščanskih mladencev.

PAVLIHA

Pripoveduje Pavle Flerè

V veliko zadovoljnost meščanov obračunava Pavliha z nemarnimi mlekaricami

Če je Pavliha rad koga potegnil, ni nič manj rad z vsakomur obračunal za njegovo nemarnost. Tako si je privoščil nekega dne tudi mlekarice, ki so prinašale v mesto več vode kakor mleka.

Ko so jele prihajati zjutraj v mesto, se postavi Pavliha k mestnemu vodnjaku, kjer so se mlekarice zbirale. Predse postavi velikansko kad, vsako mlekarico, ki pride, pa pokliče ter ji reče, da sam pokupi od nje vse mleko; za plačilo naj kar malo počaka.

Kakor so mlekarice prihajale, tako kupuje Pavliha mleko; to mu vlivajo ženske v kad, sam pa zapisuje, koliko ga je sleherna prinesla. Mlekarice so kaj dobre volje; postajajo krog Pavlihe v gručah, posedajo in počepajo ter se razgovarjajo in smejejo, kako hitro in lahko da so se danes znebile mleka.

Ko vidi Pavliha, da ne prihaja več nobena, se obrne k zbranim in jim reče:

»Preljube ženske! Zdaj, ko ste vse tukaj, moram najprej preračunati, koliko mi je katera dala mleka, koliko vode. Pa tudi denarja nimam danes, da vam plačam. Zato pridite spet čez štirinajst dni in takrat vas poplačam po pravici in resnici. Če pa katera ne bi hotela ali mogla čakati tako dolgo, naj zajame iz kadi svoje mleko ter naj gre!«

Po teh besedah jo sam jadrno odkuri, zakaj zdelo se mu je, da bi

mu ne bilo lahko, če se ga lotijo mlekarice.

Te se res razhudijo, začno kričati in regljati, se prepirati in privrati krog kadi, kjer bi vsaka zagrabila rada kar največ mleka. V tem direndaju se začno obdelavati

z vedricami in kebljami, s kanglami in steklenkami, mleko pa je teko po tleh, kakor bi ga nanesla ploha. Okrog zdivjanih mlekaric

se kmalu zbero meščani, se smejejo in zabavajo ter hvalijo Pavliho, ki je tako zagodel ženskam, katerim sami niso mogli priti do kraja.

Sledeča zgodba pripoveduje, kako je Pavliha plačeval samogoltnost

Pavliha je slišal za samogoltega mesarja, ki je klical in vabil k sebi ljudi, jim hvalil svoje blago ter mnogokaterega preslepil. Drugi mesarji, ki so z njim vred prodajali na trgu, so ga zategadelj gledali postrani in mu privoščili, če jo je kedaj izkupil.

Vse to je vedel Pavliha. Neko jutro gre počasi mimo tega mesarja, ki ga povabi, kakor hitro ga ugleda, rekoč: »Ali ne bi kaj vzeli, da poneseš s seboj domov?«

»Zakaj ne?« pravi Pavliha. »Kaj pa naj vzamem?«

»Tale kos pečenke,« mu ponudi mesar.

Pavliha pečenko vzame ter jo maha meni nič tebi nič lepo dalje.

»Oho!« poskoči za njim mesar. »Tako se nisva zmenila. Če pečenko vzamete, jo morate tudi plačati.«

»Plačati?« se zavzame Pavliha. »O tem se nisva nič menila. Rekli ste samo, če ne bi hotel vzeti kaj domov, pokazali ste mi ta kos pečenke in še sami ste mi jo dali v roke.«

Ker sta bila Pavliha in mesar precej glasna, ju kmalu obstopijo drugi mesarji. Vsi privoščijo samogoltniku, da ga kdo napetnajsti; zato brž začno pritrdjevati Pavlihi ter se pričkati z mesarjem. In se medtem nihče ne zmeni za Pavliho, ki vtakne pečenko pod suknjo ter se odpravi dalje.

(Dalje prihodnjič.)

IZ MLADIH PERES

VEČNI BOJI

Kar Bog človeka je izgnal iz raja, za srečo svojo vedno se bori, od nekdanj boj z naslodo ga navdaja, od vsepovsod nevarnost mu grozi.

Zato si kmalu človek je ukrotil živali vse in vse stvari, ki kot sovražnike jih je zalotil; premagani bili so vsi.

Ko mu tako je vse pokorno bilo, si človek je miru želel, a že človeštvo se je namnožilo, za košček zemlje se je boj razvnel.

Začel se rod je z rodod bojevati, drug drugega uničeval, vsak hotel ali moral se je klati, če se je tudi vojne bal.

Iznašli boja razne so načine: železo, kamen, bron, smodnik, letala, tanke in strupene pline, končal pa ni se boja krik!

Krvi je v bojih vedno večja reka, a boji vedno bolj cveto.

»Kako strašna slepota je človeka, Prešeren je zapel bridko.

Ko tam nekje se vojna neha, takoj drugod se spet začne. O človek, kdaj zasije ti uteha? Menda pa res nikoli ne!

V grozote vojne človek vedno sili, bolest ga nič ne izmodri.

O narodi, če boste se še bili, izpili vso si boste kri!

Boris Grabnar

SANJE

V sanjah te gledam — o mati, ko stojiš pred menoj, ne morem od Tebe — o mati, v obraz se zagledam tvoje. Ko si najslajša — o mati, zbudim se — in ni te več... Zavem se resnice — o mati, da sreča za vedno je preč.

J. Č.

ZASTAVICE

ZA BRIHTNE GLAVICE

1. MREŽA

1	2	3	4	3	5	6	7
6	5	8	3	4	3	5	9
10	4	11	3	12	13	6	7
10	6	12	6	14	15	11	9
13	5	8	3	16	11	7	9
2	10	3	12	17	4	6	12
3	13	16	9	18	9	19	3
20	21	11	20	17	8	3	8
6	10	6	22	9	19	3	12
6	5	3	13	11	9	1	20
7	9	12	17	8	3	8	6

Ključ:

- 19-3-5-6-1-3-19 mesto na Koroškem,
 14-3-2-16 število,
 17-4-3-22-10-9-15 begun,
 12-11-6-20-7-8-3 vrsta sadja,
 13-6-21-6-18 podpora.

2.

BESEDNICA

a	a	a	c	č	namen,
e	e	h	i	i	sorodnik,
k	l	n	n	r	nadglavišče,
s	t	v	ž	ž	jedilno orodje.

Črke v okviru: praznik.

3.

PREGOVOR

oblak, Ljubno, madež, sladkor, Volga
 (Vzemi iz vsake besede tri zaporedne črke!)

4.

KVADRAT

Vodoravno in navpično:

1	2	3	4
A	A	A	A
A	A	B	H
L	L	L	O
O	P	P	R

1. uta,
2. obrežje,
3. denarna enota,
4. turški Bog.

5.

DOPOLNILNICA

RA ~~P~~ ENCI slatinsko zdravilišče,
 RA ~~V~~ IŽA žuželka,
 RA ~~P~~ IZ raj,
 RA ~~V~~ A N A sobana,
 HOČE RA D krkon,
 RA žensko ime.

Namesto pik vstavi črke: A A A A A B
 B C C D D D D E E I J L M M N N O
 O P R V V V Z

6.

POSETNICA

Ida Ž. Vran

Ugani bivališče te gospodične!

REŠITEV UGANK IZ JANUARSKE ŠTEVILKE

1. **Diamant.** Z, Eva, sloka, Ribnica, pečar, pes, k. — Zvonček.
2. **Zlogovnica.** 1. meter — Peter; 2. doza — Roza; 3. alga — Olga; 4. gonja — Sonja; 5. mrena — Irena; 6. veža — Neža; 7. srna — Erna; 8. bilka — Cilka. — Prosinec.
3. **Urejevalnica.** Lek, pamet, slika, kolek, glava, godec, trava, krmar, priča, oče. — Emil Adamič.
4. **Izločilnica.** Krst pri Savici.
5. **Posetnica.** Stavbenik.
6. **Kvadrat.** 1. vrata; 2. Rutar; 3. Atene; 4. tanin; 5. arena.

Vse uganke so pravilno rešili:

Zlatica Jugova iz Studencev pri Mariboru; Mitja Grašič iz Litije; Stanko Kopač - Ponikvar iz Ptuja; Nada Matičičeva, Duško Gorečan, Ferdinand Sajovic, Ruža Sedlakova, Miljutin Željeznov, Marko Mrak, Zlata Bučarjeva in Vladimir Trošt iz Ljubljane; Jožica Majaronova iz Borovnice; Dorian Heller iz Kranja; Ljuba Založnikova iz Maribora; Vida Pikuševa iz Dolnje Lendave; Sonja Zupanekova iz Nove cerkve pri Celju; Danica Hočevnarjeva iz Metlike.

Letos praznuje 50 letnico Eiffelov stolp v Parizu. Ta stolp je včasih veljal za osmo čudo sveta, ker je bil najvišja zgradba na svetu; danes pa je po svoji velikosti že na tretjem mestu. Tehta 7700 ton. Na stolp drži 1792 stopnic (simbolično je l. 1792. rojstno leto prve francoske republike): 350 stopnic vodi do 1. nadstropja, 380 od 1. do 2. in 1062 do vrha. Prvo nadstropje je v višini 58 metrov, drugo je 116 metrov nad zemljo, a tretje 276 metrov visoko. V tretjem nadstropju imajo 16 metrov dolgo in ravno toliko široko dvorano iz stekla, v kateri je prostora za 800 ljudi. Od otvoritve l. 1889. pa do konca l. 1936. je bilo na Eiffelovem stolpu 16,777.913 ljudi.

Laplandskim otrokom, ki ne poznajo sadja, saj ga njihova domovina radi večnega mraza ne more roditi, so poslali njihovi mladi tovariši iz Švedske 120.000 kg jabolk. Pri tej akciji so sodelovali vsi šolarji na Švedskem.

Pred nekaj dnevi so v Fordovih tovarnah izdelali avtomobil, ki je 25 milijonski v Fordovih tovarnah. Pri tej priliki je priredil tovarnar Ford svojim delavcem posebno svečanost in jim v njihove dobrodne namene podaril 25 milijonov dolarjev (1 milijardo dinarjev).

22 letni ključavničarski pomočnik iz Debrecina na Ogrskem je iznašel poseben zračni bicikel, ki ga je imenoval »orictoplan«. S tem aparatom, ki ima obliko motornega letala, se je pred pričami dvignil v zrak in preletel z njim 1300 metrov. Sredi aparata je običajen sedež, kakor ga imajo dvokolesa, pod njim pa pedal, ki s pomočjo verige premika dvojce kril. Ti dve krili stiskata zrak pod aparatom in ga na ta način držita v zraku v ravnotežju. Strokovnjaki menijo, da ima aparat veliko bodočnost.

45.000 dinarjev je vredna najdražja češkoslovaška znamka, staroavstrijska 4-kronska s pretiskom »Československá pošta«. Eden redkih, ki jo ima, je tudi bivši prezident T. G. Masaryk.

V New Yorku so pred kratkim otvorili novo športno poslopje za smučanje, da so dali športnikom možnost smučanja tudi takrat, kadar jim vreme ni posebno naklonjeno. Zgradili so celo skakalnico za smuške skoke. Mesto snega so uporabili neko kemično snov in zdrobljen led, ki se ne topi.

Dne 10. februarja je praznoval svoj 90. rojstni dan znameniti ameriški izumitelj Edison, kateremu zahvaljujemo toliko tehničnih izumov (gramofon, žarnico itd.).

Dne 10. t. m. je poteklo 100 let od smrti znamenitega ruskega pesnika Aleksandra Sergejeviča Puškina, ki je padel ta dan v dvoboju s francoskim častnikom Danthèsom. Kar je bil Prešeren Slovencem, K. H. Mácha Čehom in A. Mickiewicz Poljakom, to je bil veliki Puškin Rusom. Znameniti pesnik in pisatelj, ki je umrl še ne štiridesetleten, je poleg velikega števila krasnih pesmi in balad napisal tudi roman v verzih »Evgenij Onjegin«, novele in epe »Kavkaški ujetnik«, »Kapitanova hči«, »Ciganici«, »Bronasti konjenik«, »Poltava«, »Bakčisarajska fontana«, »Dubrovski«, »Pikova dama«, zgodovinsko dramo »Boris Godunov« in pesnitev »Ruslan in Ludmila«. Njegova dela so večno mladostna, jasna in

preprosta, polna vedre prirodne harmonije, pravi odraz ruske prirode. Duhoviti pesnik, ki je bil obenem neizprosni borec za svobodo in čistost v umetnosti, je znal biti tudi posmehljiv, oster in zbadljiv. Stoletnico smrti tega slavnega pevca in oblikovalca ruske besede je svečano proslavila vsa kulturna Evropa. Slava nesmrtnemu Aleksandru Sergejeviču Puškinu!